

NASJONALE RETNINGSLINJER FOR SAMISK GRUNNSKOLELÆRERUTDANNING TRINN 1–7

Sist revidert:

06.12.2024

Forord

Med utgangspunkt i UHRs retningslinjer for strategiske enheter, §§3,4,5 og 6, skal de nasjonale fagorganene ta ansvar for at de nasjonale retningslinjene for lærerutdanning til enhver tid er relevante for nasjonal dialog og samarbeid om kvalitet i lærerutdanningene, i nært samspill med samarbeidspartnere i praksis- og yrkesfelt, herunder og ta ansvar for innpassing av faglige føringer for nasjonal deleksamen i de nasjonale retningslinjene og sørge for oppdatering og utvikling av retningslinjene som følge av større reformer i barnehage- og skolesektoren.

Nasjonalt fagorgan har revidert de nasjonale retningslinjene i tråd med endringer i Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7, datert 30.06.2023, og jf. revidert mal for nasjonale retningslinjer (LU-AU-sak 23/24). Arbeidsgruppen for revidering har bestått av: Rakel Rohde Næss (USN), Bodil Kjesbo Risøy (HVL), Lin S. Ramberg (HiØ), Heidi K. Holmen (Nord), Tove G. Lie (NTNU), Ylva Jannok Nutti (Samisk Høgskole) og Janne Herseth (OsloMet). Marit Dahl Haugan (USN) har fungert som sekretær. Formålet med endring i forskrift om rammeplan er ment å være en forenkling som gir institusjonene større fleksibilitet og handlingsrom i utforming av lærerutdanningene. Dette formålet er ivaretatt i revisjon av de nasjonale retningslinjene. Nasjonalt fagorgan ønsker å gi institusjonene mer frihet og fleksibilitet slik at de kan videreutvikle utdanningene i tråd med institusjonenes og samarbeidspartnerens styrker. Samtidig ønsker vi at institusjonene skal øke sitt fokus på samstemt undervisning, arbeidslivsrelevans, og koblinger mellom campus og profesjon-/praksisfelt.

Læringsutbytteformuleringene i fag er ikke endret, men i pedagogikk og elevkunnskapsfaget er føringen om at religion, livssyn og etikk skal rammes inn som en egen modul tatt bort, jf. endringer i forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningen for trinn 1-7. Vi har derfor valgt å la opprinnelig forord stå i sin helhet.

1.2 2024

Rakel Rohde Næss
Leder
Nasjonalt fagorgan for grunnskolelærerutdanning

Bodil Kjesbo Risøy
Nestleder

Forord

Nasjonalt råd for lærerutdanning (NRLU) har fra 2014 hatt ansvar for å revidere og utvikle nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene i Norge. Nasjonale retningslinjer skal gi forpliktende kvalitetsstandarder for god lærerutdanning og skal revideres i tråd med kunnskapsfeltets utvikling. Etter at regjeringen varslet omgjøring av dagens fireårige grunnskolelærerutdanninger til femårige masterutdanninger fra 2017, har NRLU arbeidet med å utvikle nasjonale retningslinjer for de nye utdanningene. NRLU nedsatte i 2016 en programgruppe med ansvar for å koordinere arbeidet med retningslinjene for samisk grunnskolelærerutdanning. Programgruppen fikk følgende medlemmer: Ylva Jannok Nutti, Sámi allaskuvla (leder), Jacob Melting, Høgskolen på Vestlandet, Jan Idar Solbakken, Sámi allaskuvla, Yngve Engkvist, UiT Norges arktiske universitet, Mikkel Rasmus Logje (student).

I de nasjonale retningslinjene er det laget retningslinjer for de enkelte undervisningsfagene. Disse gjelder også for de samiske grunnskolelærerutdanningene. For fagene samisk språk og duodji er det ikke tidligere utviklet egne retningslinjer. Dette arbeidet er nå igangsatt av UHR/NRLU.

Formålet med arbeidet er å sikre at retningslinjene bidrar til utvikling av femårig samisk grunnskolelærerutdanning med master. Utdanningen er en integrert profesjonsutdanning med faglig utvikling innenfor lærerutdanningsfeltet og med styrking av kvalitet, helhet og sammenheng i lærerutdanningene.

De nasjonale retningslinjene er utarbeidet med basis i Kunnskapsdepartementets forskrift for samisk grunnskolelærerutdanning trinn 1-7, som ble vedtatt 23. november 2016.

Arbeidet med de nasjonale retningslinjene i regi av UHR legger til grunn at retningslinjene kan revideres fortløpende når institusjonene har gjort seg erfaring med dem. Dette vil også gjelde for retningslinjene for samisk grunnskolelærerutdanning.

2. juni 2017

Elaine Munthe

Leder

Nasjonalt råd for lærerutdanning

Ylva Jannok Nutti

Leder

NRLUs programgruppe for retningslinjer for samiske grunnskolelærerutdanninger

Innhold

1. Innledning	5
2. Institusjonelt ansvar.....	6
2.1 <i>Faglig bredde og mulighet for mobilitet.....</i>	<i>6</i>
2.2 <i>Internasjonalisering.....</i>	<i>6</i>
3. Faga i programmet.....	7
3.1 <i>Struktur.....</i>	<i>7</i>
3.2 <i>Innhold .....</i>	<i>8</i>
3.3 <i>Arbeids- og vurderingsformer.....</i>	<i>10</i>
3.4 <i>Skolerelevante fag.....</i>	<i>10</i>
3.5 <i>Forskningsforankring.....</i>	<i>10</i>
3.6 <i>Forsknings- og utviklingsoppgave.....</i>	<i>11</i>
3.7 <i>Praksisstudium .....</i>	<i>11</i>
3.8 <i>Avtaleverk om samarbeid om praksisstudiet .....</i>	<i>12</i>
4. Overgangsordninger mellom grunnskolelærerutdanningene.....	12
5. Fra nasjonale retningslinjer til studieplan.....	12

1. Innledning

Forskrift om rammeplan for samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 1–7 gir de overordnede føringene for utdanningen og ligger til grunn for retningslinjene for samisk grunnskolelærerutdanning. Den samiske lærerutdanningen er likeverdig med den nasjonale grunnskolelærerutdanningen, jmf. Forskrift om rammeplan for samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 (§1-3).

Retningslinjene utfyller forskriften og skal sikre en nasjonalt koordinert samisk lærerutdanning som oppfyller kraven til kvalitet i grunnskolelærerutdanningen. Dette er faglige retningslinjer som skal være førende for institusjonenes studieplaner og fagplaner. Den enkelte institusjon skal utarbeide studieplan med bestemmelser om faglig innhold, praksisstudium, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Studieplanen skal vedtas i institusjonens styre. Samisk lærerutdanning skal ha allsamisk perspektiv og ha samisk som hovedundervisningsspråk. Det kan gjøres unntak fra samisk som hovedundervisningsspråk for institusjoner som gir lule- og sørsamisk lærerutdanning.

Alle fag har ansvar for progresjon og helhet i utdanningen. Det vil likevel i enkelte fag, innenfor samme syklus, være mulig for studentene å ta emner i ikke-nummerert rekkefølge, så lenge praksis-progresjonen ivaretas. For hvert fag er det formulert forventet læringsutbytte, som beskriver hva studenten skal kunne og være i stand til etter gjennomført emne. Læringsutbytte er formulert med utgangspunkt i de overordnede beskrivelsene i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, som beskriver hvilke kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse en kandidat skal ha på ulike nivå i utdanningsløpet. Læringsutbytteformuleringene for samisk lærerutdanning følger de nasjonale retningslinjene for grunnskolelærerutdanningen, unntatt fagene samisk språk og duodji som har egne fagspesifikke retningslinjer. Ved utvikling av emneplaner må institusjonene ivareta samisk innhold i alle fagene.

For de tre første studieårene er det utformet retningslinjer for hvert av skolefagene på 30 + 30 studiepoeng, til sammen 60 studiepoeng på syklus 1-nivå og på 30 studiepoeng for pedagogikk og elevkunnskap, samt for de skolerelevante fagene profesjonsrettet pedagogikk og spesialpedagogikk på 30 studiepoeng. For 4. og 5. studieår er det utformet retningslinjer for pedagogikk og elevkunnskap tilsvarende 30 studiepoeng og for masterfaget tilsvarende 90 studiepoeng på syklus 2-nivå. For praksisstudiet er det utformet felles utbytteformuleringer for de tre første årene og felles utbytteformuleringer for 4. og 5. studieår. Den enkelte institusjon utformer planer for 30 studiepoeng undervisningsfag på syklus 2-nivå for studenter som har valgt profesjonsrettet pedagogikk eller spesialpedagogikk som masterfag.

Den samiske grunnskolelærerutdanningen har samisk, norsk og matematikk som obligatoriske fag. Studenter som har svensk og finsk som nasjonale språk tar disse i stedet for norsk.

Grunnskolelærerutdanningene skal være to definerte og differensierte utdanninger og har hver sin forskrift. Det er derfor utviklet et sett med retningslinjer for hver av de to grunnskolelærerutdanningene.

2. Institusjonelt ansvar

Organiseringen av utdanningene skal sikre helhetlige studieprogram gjennom ledelse og organisering som involverer alle relevante fagmiljøer. Utdanningene skal fremme integrering av teori og praksis, faglig progresjon, gjennomgående profesjonsretting og forskningsforankring. Utdanningen skal sørge for spesialister i begynneropplæring, god kompetanse om kontaktlærerrollen og bred forståelse for to- og flerspråklighet. Institusjonene skal legge til rette for forpliktende samarbeid mellom lærerutdannere ved lærerutdanningsinstitusjonen og i praksisstudiet.

Institusjonene skal legge til rette for at utdanningen er forankret i samisk kultur og samfunn, samt samiske læringsforståelser og undervisningsmåter. Utdanningen skal også bygge på forsknings- og erfaringsbasert kunnskap, blant annet knyttet til samiske primærnæringer og naturbruk.

Institusjonene skal også legge til rette for sammenheng mellom aktiviteter i lærerutdanningsinstitusjonen og i praksisstudiet. Innenfor rammen av en avtale mellom lærerutdanning og skoleeier skal studieplanen koordinere opplæringen på de to læringsarenaene.

For å nå målet om gjennomgående forskningsforankring, skal alle lærerutdanningsfag være forankret i et forskningsmiljø med relevans for utdanningen.

Lærerutdanningsinstitusjonen har ansvar for å vurdere om lærerstudenten er skikket for lærerprofesjonen. Dette skjer gjennom en helhetsvurdering av studenten som omfatter faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger og vil foregå gjennom hele studiet, jf. forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

2.1 Faglig bredde og mulighet for mobilitet

Skolen har behov for at det samla lærerkorpset har brei kompetanse. Både derfor og av hensyn til studentenes mulighet til mobilitet i løpet av studiet, forventes det at institusjonene tilbyr fag i et bredt spekter som møter de samiske skolenes behov. For å oppnå dette må institusjonene legge til rette for at studenter kan ta enkelte fag eller deler av utdanningen ved andre institusjoner. For studenter som tar lærerutdanning ved institusjoner som følger samisk rammeplan må institusjonene legge til rette for at de oppnår samisk kompetanse i disse fagene.

Studenten skal kunne søke om overgang fra en institusjon til en annen etter tredje studieår.

2.2 Internasjonalisering

Lærerutdanningsinstitusjonene skal legge til rette for at studenten kan gjennomføre deler av utdanningen i utlandet. Dette bør gjelde både fagstudium og praksisstudium. Utdanningens struktur ved den enkelte institusjon må ikke være til hinder for at studentene kan ta et semester i utlandet i løpet av studiet. Likeverdig utdanning i utlandet skal godkjennes som del av utdanningen og institusjonene bør lage fleksible ordninger for dette.

Programplanen og undervisningen skal også legge til rette for internasjonalisering ved lærestedet. Urfolksdimensjonen bør være sentral i internasjonaliseringen. Videre vektlegges kjennskap til nordisk og internasjonal utdanningspolitikk, engelskspråklig pensum og forskningsartikler, faglig diskurs i internasjonale digitale arenaer og bruk av utenlandske gjesteforskere/forelesere.

3. Faga i programmet

3.1 Struktur

Forskriften angir hvilke fag som er obligatoriske i grunnskolelærerutdanning for trinn 1–7. I tillegg gir forskriften føringer for omfanget av valgfrie fag. Plassering av fag ut over det som er gitt i forskriften, skal framgå av institusjonenes studieplaner.

De tre første studieårene i grunnskolelærerutdanning for trinn 1–7 inneholder tre eller fire undervisningsfag, i disse inngår samisk, matematikk, og norsk/finsk/svensk med minst 30 studiepoeng hver. I første til tredje studieår inngår 30 studiepoeng pedagogikk og elevkunnskap, fag I (masterfaget; minst 60 studiepoeng), fag II undervisningsfag, minst 30 studiepoeng, fag III undervisningsfag, minst 30 studiepoeng og fag IV som kan være nytt undervisningsfag, skolerrelevant fag eller fordypning i undervisningsfag, 30 studiepoeng. Minst ett av undervisningsfaga skal være på 60 studiepoeng. Dessuten kreves det minst ett annet undervisningsfag på minst 30 studiepoeng. Inntil 30 studiepoeng kan utgjøres av et fag som ikke er undervisningsfag i skolen, men som er skolerrelevant.

Det skal legges til rette for minst fem dager observasjon i grunnskolen i løpet av syklus 1 (1.-3. studieår).

Fjerde og femte studieår inneholder 30 studiepoeng i pedagogikk og elevkunnskap og masterfag, som kan være undervisningsfag, profesjonsrettet pedagogikk eller spesialpedagogikk.

- Hvis studenten velger å fordype seg i et undervisningsfag, kan denne fordypningen rettes mot fagdidaktikk eller begynneropplæring.
- Hvis studenten har valgt å fordype seg i fagdidaktikk, skal faget utgjøre 90 studiepoeng over 4. og 5. studieår, eventuelt med bidrag fra pedagogikk og spesialpedagogikk.
- Hvis studenten har valgt å fordype seg i begynneropplæring, skal undervisningsfaget sammen med profesjonsrettet pedagogikk og/eller spesialpedagogikk inngå i masterfordypningen på 90 studiepoeng. Masterfordypningen i begynneropplæring kan også inkludere emner fra andre undervisningsfag som inngår i utdanningen.
- Hvis studenten har valgt profesjonsrettet pedagogikk eller spesialpedagogikk som masterfag, skal dette til sammen utgjøre 60 studiepoeng over 4. og 5. studieår. Disse kommer i tillegg til 30 studiepoeng obligatorisk pedagogikk og elevkunnskap og bygger på 60 studiepoeng fra de tre første studieårene, 30 studiepoeng pedagogikk og elevkunnskap og 30 studiepoeng profesjonsrettet pedagogikk eller spesialpedagogikk som skolerrelevant fag. Studenten skal da i 4. eller 5. studieår velge 30 studiepoeng i et

undervisningsfag, som bygger på 60 studiepoeng i faget i 1.–3. studieår. Masterfaget bør knyttes til undervisning og læring i fag.

- Jf. Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7, Godkjennings- og fritaksbestemmelser § 6, åpnes det for at utdanning som ikke er avlagt som en del av grunnskolelærerutdanning for trinn 1–7, kan gi grunnlag for godkjenning, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-5, § 3-5e og § 3-5f.

3.2 Innhold

Læreryrket er krevende og komplekst i et samfunn som preges av mangfold og økt krav til kompetanse. Utdanningen skal sikre kompetanse for alle årstrinn som den retter seg mot og skal kvalifisere for å utøve omfattende og sammensatte oppgaver i en profesjonsrolle som stadig er i endring.

Samisk grunnskolelærerutdanning skal gi allsidig kjennskap til samiske forhold. Utdanningen skal sette læreryrket inn i en allsamisk- og urfolkskontekst der tradisjonskunnskap inngår. Dette innbefatter også elevinvolvering, samt skole-hjem samarbeid. Utdanningen skal kvalifisere studenter til å ivareta samiske barns rettigheter og samer som anerkjent urfolk, samt erfaringer av fornorskningsspolitikk og sannhets- og forsoningsprosesser.

Undervisningsfagene skal gi kompetanse til å undervise i de tilsvarende skolefag. Alle fag i utdanningen har sammen med praksisstudiet ansvar for at studenten utvikler identitet som lærer. I utdanningen skal pedagogikk og elevkunnskap, undervisningsfag og praksisstudium koples tett sammen på en måte som gir sammenheng og progresjon i opplæringen.

Verdier, formål, arbeids- og vurderingsformer, må skapes i samarbeid mellom lærerutdanningsfagene og praksisstudiet. Institusjonene har ansvar for at studenten møter varierte arbeidsmåter og formative og summative vurderingsformer i utdanningen.

Læreryrket skal forankres i en reflektert etisk bevissthet om profesjonens samfunnsoppdrag. Lærerutdanningen skal ivareta profesjonsetikk og utdanne lærere som har etisk kunnskap og som kan handle etisk forsvarlig.

Lærerutdanningsfag kjennetegnes av: Fagene i utdanningen skal være profesjonsrettete og forskningsbaserte lærerutdanningsfag. Integrert i alle fagene er solide faglige og fagdidaktiske eller pedagogiske kunnskaper. Det samme gjelder kunnskap i å bruke naturen og nærmiljøet som læringsarena og tilpasse aktiviteter til ulike læringsmiljø samt bruke varierte arbeidsmåter i fagene. Praksisstudiet er en integrert del av fagene. Alle fagene i utdanningen skal inngå i en dannelsesprosess som sikrer at studenten innehar evne til å se en sak fra ulike sider og forske på profesjonsutøvelsen ut fra ulike perspektiv. Studenten skal utvikle evnen til å analysere egne og andres holdninger og handlinger gjennom kritisk refleksjon, alene og i et profesjonsfellesskap, og slik utvikle selvstendig handlingskompetanse og kunne ta egne valg.

Tverrfaglige tema som inngår i studentens utdanning:

Innholdet i fag og praksisstudium er spesifisert i de fagspesifikke retningslinjene. I tillegg må

institusjonene sikre at følgende tema blir ivaretatt i utdanningen.

I alle fag:

Alle fagene skal være forankret i samisk kultur og samfunn, og ha samiske læringsforståelser og undervisningsmåter som sitt utgangspunkt.

Begynneropplæring: Studenten skal etter fullført utdanning ha inngående kunnskap om begynneropplæringen, med særlig vekt på grunnleggende lese-, skrive- og matematikkopplæring. Studenten skal også ha bred kompetanse om to- og flerspråklighet. Alle fag skal legge vesentlig vekt på begynneropplæring, som gir grunnlaget for elevenes utvikling og forutsetninger for videreutvikling av fagkunnskap.

Tilpasset opplæring: Retten til tilpasset opplæring er forankret i opplæringsloven med forskrift. Tilpasset opplæring kjennetegnes av variasjon, for eksempel gjennom arbeidsoppgaver, lærestoff, intensitet i opplæringen, organisering av opplæringen, læremidler og arbeidsmåter. Opplæringen skal tilpasses den enkelte elevs evner og forutsetninger og utdanningen må sikre at studenten tilegner seg kompetanse i å tilpasse opplæringen til mangfoldet i elevgruppen. Inkludert i dette er kunnskap om elevers rett til fritak fra læreplanen som medfører utvikling av individuelle opplæringsmål.

Vurdering: Studenten må kunne utvikle og kommunisere tydelige mål for opplæringen, vurdere elevenes læringsutbytte, gi elevene faglig relevante tilbakemeldinger og legge til rette for elevenes egenvurdering. Fagene skal gi opplæring i å analysere og vurdere elevenes læringsprosesser og resultat, og i å gi tilbakemeldinger som støtter deres læring. Studenten må også forstå og bruke resultat fra ulike prøver, kartleggingsverktøy og kvalitetsvurderingssystem i oppfølging av elevenes læring og utvikling.

Grunnleggende ferdigheter: De grunnleggende ferdighetene å kunne lese, regne og skrive og bruke muntlige og digitale ferdigheter – er både en forutsetning for utvikling av fagkunnskap og en del av fagkompetansen i alle fag. Hvert enkelt fag har ansvar for at studentene får kunnskap om hvordan de kan arbeide med elevenes utvikling av de grunnleggende ferdighetene. Utdanningen skal fremme utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter på fagenes premisser.

Profesjonsfaglig digital kompetanse (PfdK): Utdanningen skal legge til rette for at studentene får utviklet sin egen PfdK og hvordan denne kompetansen kan bidra kollektivt til skolens faglige utvikling. Studentene må trenes i hvordan digitale verktøy kan fremme læring, egne seg til skapende og utforskende aktiviteter og hvordan man tilrettelegger for fremtidens digitale hverdag. Institusjonene oppfordres til konkret undervisning der studentene forstår bruken av ulike digitale verktøy og kan overføre denne kunnskapen når de møter nye digitale løsninger og verktøy. Her kan dataspill, samhandlingsverktøy, kunstig intelligens, programmering og simulering være innganger institusjonene kan benytte seg av. Utdanningen skal fremme studentenes digitale dømmekraft og gjøre de i stand til å lære elevene å tenke kritisk om det de ser, leser og publiserer på nett.

I institusjonenes studieplaner:

Utdanningen skal ivareta de tverrfaglige temaer som er aktuelle for dagens og framtidens skole. Dette skal synliggjøres i institusjonenes studieplaner.

Internasjonalisering av samfunns- og arbeidsliv forutsetter språk- og kulturkunnskap og internasjonale erfaringer. Studenten må ha kunnskap om og forståelse av det flerkulturelle samfunn og utvikle evne til selvrefleksjon til egne holdninger og praksis. Det innebærer å være oppmerksom på kulturelle likheter og forskjeller og å kunne bruke disse som en positiv ressurs og også evnet å fange opp og håndtere ekskluderende og diskriminerende hendelser og dynamikker. Kunnskap om menneskerettighetene og om urfolks rettigheter er sentralt i denne sammenheng. Opplæring for samiske elever står i en særstilling i norsk grunnopplæring.

3.3 Arbeids- og vurderingsformer

Institusjonene jobber for innovative, studentaktive og profesjons- og forskningsforankrede metoder for undervisning, læring og vurdering. Målet er samstemt undervisning, arbeidslivsrelevans og koblinger mellom campus og profesjons-/praksisfelt. Eksempler på dette kan være:

- Delte stillinger / kombinasjonsstillinger som bidrar til samskaping mellom campus og profesjon. • Vurderingsformer i samarbeid med praksisfeltet. Samarbeid om å vurdere og veilede.
- Profesjonsorienterte læringsaktiviteter, eks. rollespill, simulering, caser, workshops, og praksisfortellinger (analoge og digitale), og bruk av elever på campus. • Å bruke data fra skolene aktivt inn i utdanningen.
- Samarbeid med Desentralisert ordning (Dekomp).
- Blended learning, eksempelvis utforme et undervisningsopplegg.
- Innovasjon i vurderingsformerater, som speiler profesjonen. F.eks. gjennomføre undervisning i fag, gjennomføring av et foreldremøte, posterfremlegg, og entreprenørielle FoU-/masterprosjekter.

3.4 Skolerelevante fag

Med skolerelevante fag menes fag som er relevante for undervisning i grunnskolen. Lærerutdanningsinstitusjonene avgjør selv hvilke fag som skal godkjennes som skolerelevante fag ut fra føringene om at faget skal være rettet mot funksjoner og oppgaver i grunnskolen.

3.5 Forskningsforankring

I tråd med lov om universiteter og høyskoler skal utdanningen være forsknings- og utviklingsbasert (FoU). Utdanningens forskningsforankring skal i hht. rammeplanen vektlegge samiske og urfolks forskningsperspektiver. Forskningsbaserte læringsprosesser skal fremme studentenes selvstendighet, analytiske ferdigheter, kritiske og etisk refleksjon slik at de som lærere kan ta i bruk ny kunnskap og videreutvikle både seg selv, sin profesjon og sin arbeidsplass etter endt utdanning.

Temaet vitenskapsteori og metode skal introduseres tidlig i studiet. Det skal være progresjon i temaet gjennom utdanningen. Arbeidet med FOU og masteroppgaven er en viktig del av studiet. Oppgavearbeidet skal styrke studentenes metodekunnskap og deres teoretiske og analytiske kompetanse. Gjennom et selvstendig og omfattende forskningsbasert, arbeid, skal fremtidige lærere få kompetanse til å nyttiggjøre seg forskning i utøvelsen av lærerprofesjonen. Studenten må tilegne seg ferdigheter til å finne, forstå, vurdere, anvende og bidra til forskning. Gjennom møtet med forskning skal studenten utvikle evne til kritisk refleksjon over egen og skolens kollektive praksis, til å samhandle og til å ta i bruk ny kunnskap.

Institusjonene skal legge til rette for at studentene skal kunne delta i pågående FoU-baserte prosjekt og kunne initiere egne prosjekt. Prosjektene kan være tverrfaglige og skal være med på å styrke profesjonsrettingen som helhet.

FoU- og masteroppgavene skal ha et samisk- eller urfolksperspektiv.

3.6 Forsknings- og utviklingsoppgave

I løpet av de tre første årene skal studentene gjennomføre en profesjonsrettet FOU-oppgave knyttet til studentenes fag.

FoU-oppgaven skal være et selvstendig og forskningsbasert arbeid knyttet til utvikling av lærerprofesjonen.

Institusjonene avgjør selv omfang og organisering, men det skal fremgå av studieplan hvordan arbeidet med FOU-oppgaven er organisert.

Oppgaven må være bestått før studenten kan begynne på masteroppgaven.

3.7 Praksisstudium

Praksisstudiet skal bestå av minst 110 dager veiledet, variert og vurdert praksis og være en integrert del av utdanningen. Praksisstudiet skal fordeles med minst 80 dager i løpet av de første tre årene og minst 30 dager i løpet av de siste to årene. I tillegg skal det legges til rette for minst fem dager observasjon i grunnskolen i løpet av syklus 1 (1.-3. studieår), som gjerne kan legges i forbindelse med praksis.

Hoveddelen av praksisstudiet skal fordeles på høyere og lavere årstrinn på grunnskolens trinn 1–7. Inntil 15 dager kan legges til andre relevante praksisarenaer. Overganger i utdanningsløpet bør være en del av praksisstudiet. Praksisstudiet skal være tilpasset studentenes fagvalg og bidra til at studentene utvikler evnen til å utforske, reflektere over og utvikle egen profesjonsutøvelse. Det skal være progresjon i praksisstudiet.

Institusjonen skal legge til rette for at en stor del av praksisstudiet gjennomføres ved samiske skoler. Samiske skoler innebærer skoler, klasser og grupper som har undervisningen i og på samisk.

Praksis i et annet lands skole i forbindelse med internasjonale utvekslingsopphold eller

internasjonalt semester kan godkjennes som del av det obligatoriske praksisstudiet.

Institusjonen skal legge til rette for at minst en praksisperiode skal gjennomføres ved samiske skoler i Sverige eller Finland.

Praksis vurderes etter skalaen bestått/ikke bestått. Institusjonenes eksamensforskrift fastsetter hvor mange ganger en student kan gjennomføre en praksisperiode.

Krav til organisering av praksisstudiet

- Lærerutdanningsinstitusjonene og praksisskolene har et gjensidig ansvar for kvalitet og progresjon i praksisstudiet som fremkommer i institusjonenes avtaleverk om samarbeid med praksisstudiet.
- Praksislæreren skal ha godkjent og relevant lærerutdanning, helst minimum tre års praksisarenaer, og ha gjennomgått videreutdanning i praksisveiledning på minimum 15 studiepoeng eller forpliktet seg til å starte opplæring i praksisveiledning. Utdanningsinstitusjonen har ansvar for å utarbeide en plan som sikrer et samlet tilbud på minst 30 studiepoeng i praksisveiledning

3.8 Avtaleverk om samarbeid om praksisstudiet

Samarbeidet mellom lærerutdanningsinstitusjon og praksisskoler og andre relevante praksisarenaer skal avtales. Den enkelte lærerutdanningsinstitusjon avgjør selv utformingen av avtales innhold i tråd med gjeldende lov- og avtaleverk. Det forventes at praksisstedet aktivt tilrettelegger for studentenes praksislæring, og utarbeider en tydelig strategi for utvikling av praksislærers kompetanse som lærerutdanner.

Institusjonene oppfordres til å utforske nye måter å samhandle med praksisfeltet, slik at studentene kan få mer variert praksiserfaring. Se punkt 3.3.

4. Overgangsordninger mellom grunnskolelærerutdanningene

Grunnskolelærerutdanningene er definert som to utdanninger. Studenter som ønsker overgang til en annen utdanning, må søke ordinært opptak til nytt løp (trinn 1–7, 5.–10. trinn, 8.–13. trinn), og kan deretter søke om godskriving/innpassing av tidligere avlagte fag og/eller emner.

Godskriving og forhåndsgodkjenning av annen utdanning er hjemlet i lov om universiteter og høyskoler, kap. 3 § 3-4 og § 3-5.

5. Fra nasjonale retningslinjer til studieplan

Institusjonenes studieplaner skal utarbeides på bakgrunn av det som angis i forskriftens §4 og i de nasjonale retningslinjene punkt 1 til 4.